

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 26207/2023
05.03.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Радославе Мађаров и Јасмине Симовић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Петар Митић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије – Виши суд у Врању, коју заступа Државно правобранилаштво из Београда, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 2261/23 од 20.06.2023. године, у седници одржаној 05.03.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 2261/23 од 20.06.2023. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 2261/23 од 20.06.2023. године, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена пресуда Вишег суда у Београду П 364/21 од 12.01.2023. године, којом је одбијен тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужена да му на име накнаде нематеријалне штете исплати укупан износ од 5.000.000,00 динара, и то за претпљене физичке болове износ од 2.000.000,00 динара, претрпљене душевне болове услед умањења животне активности износ од 2.000.000,00 динара и претрпљене душевне болове услед повреде слободе и права личности износ од 1.000.000,00 динара и обавезан тужилац да туженој накнади трошкове поступка у износу од 22.500,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Врховни суд је испитао побијану пресуду, на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Србије“ број 72/11 ... 10/23 - други закон) и утврдио да ревизија тужиоца није основана.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по

службеној дужности. Битна повреда из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП није предвиђена као разлог због којег се ревизија може изјавити применом члана 407. став 1. ЗПП, а на релативно битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ревизијом се одређено не указује. У члану 407. став 2. ЗПП изричито је прописано да ревизија не може да се изјави због погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања, осим у случају из члана 403. став 2. овог закона, која одредба није примењена код доношења побијане пресуде.

У конкретном случају, другостепени суд је прихватио чињенично стање утврђено првостепеном пресудом, оценио битне жалбене наводе и навео разлоге које је узео у обзир по службеној дужности, те поступио у складу са одредбама члана 396. став 1. и 2. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, правноснажним решењем Вишег суда у Ваљеву К 101/12 од 11.01.2013. године према тужиоцу је изречена мера безбедности обавезно психијатријско лечење и чување у здравственој установи. Разлози су били ти што је утврђено да је дана 01.09.2012. године неовлашћено носио ватрено оружје, тако што је један пиштољ носио у руци, други за појасом, крећући се улицом, где је откривен од стране овлашћених службених лица када су му ватрено оружје и муниција уз потврду одузети, те у неурачунљивом стању услед душевне болести извршио противправно дело које је у закону одређено као кривично дело недозвољена производња, држање, ношење и промет ватреног оружја и експлозивних материја из члана 348. став 4. у вези става 1. КЗ. При том, утврђење о битном било је поред осталог засновано на налазу и мишљењу Специјалне болнице за психијатријске болести „Горња Топоница“ из Ниша од 31.10.2012. године да тужилац болује од душевне болести параноидне шизофреније и да је у време извршења наведеног противправног дела био у погоршању болести уз симптоматску конзумацију алкохола и код њега су биле потпуно искључене способности схватања значаја дела и управљања својим поступцима, те предложено да се према тужиоцу изрекне управо мера која је и одређена решењем надлежног суда од 11.01.2013. године, против којег жалба није изјављена од стране тужиоца и његовог браниоца. Пет година касније изречена мера безбедности обавезног лечења и чувања у здравственој установи тужиоцу је преиначена у меру безбедности обавезног психијатријског лечења на слободи, решењем Вишег суда у Врању Кв 16/16 од 22.02.2016. године, из чије садржине се види да је донето прихватањем оцене комисије лекара Специјалне затворске болнице „Горња Тополница“ да је код тужиоца дошло до успостављања солидне клиничке и социјалне ремисије.

На основу утврђеног чињеничног стања релевантног за одлуку о тужбеном захтеву у овом спору, правилно је од стране нижестепених судова одлучено о непостојању основа тужбеног захтева за накнаду нематеријалне штете, уз дате разлоге оцене о неиспуњеним условима одговорности Републике Србије по члану 172. Закона о облигационим односима.

Ревизија туженог није основана у оспоравању правилности примене материјалног права.

На исход овог спора који за предмет има захтев за накнаду нематеријалне штете везано за изречену и спроведену меру безбедности обавезног психијатријског лечења и чувања у здравственој установи у предмету Вишег суда у Врању К 101/12, нема утицаја околност да је правноснажном пресудом Основног суда у Врању од 26.02.2016. године тужилац ослобођен оптужбе за кривично дело изазивања опште опасности поводом другог догађаја (догађаја од 11.04.2009. године када се догодило пуцање из ватреног оружја у ресторану). Тужилац се није користио редовним правним средствима у поступку у ком је одлучивано о мери безбедности, па није доводио у питање законитост и правилност поступања Вишег суда у Врању у предмету К 101/12 и Кв 16/16. Такође, не може имати утицаја ни околност да је у ванпарничном поступку решењем суда од 18.09.2015. године одбијен предлог Центра за социјални рад Врање за лишење пословне способности тужиоца, као ни садржина налаза вештака дата у том поступку у 2015. години, укључујући део у ком два вештака неуропсихијатра у том поступку негирају постојање душевне болести код тужиоца.

Насупрот истицањима ревидента, не постоји пропуст, ни незаконит рад да се отклоне несагласности у налазима вештака из различитих судских поступака (кривичног и ванпарничног), притом датих са временском дистанцом у процени психичког стања и способности одређеног лица, са тежиштем на другачијим питањима битним за одлуку у сваком од тих поступака. До усаглашавања налаза вештака може доћи само ако се у истом поступку налази вештака разилазе у питању битном за тај поступак, а то овде случај није био.

По оцени Врховног суда, правилно је од стране нижестепених судова одлучено о неоснованости тужбеног захтева, с обзиром да у конкретном случају нису стечени услови грађанске одговорности Републике Србије за штету коју тужилац потражује с тврдњом о незаконитом и неоправданом изрицању мере безбедности обавезног психијатријског лечења. У смислу члана 35. став 2. Устава Републике Србије и члана 172. став 1. Закона о облигационим односима држава одговара за штету која настане као последица неправилног или незаконитог рада њених органа, односно прекорачењем, злоупотребом или погрешном применом датих овлашћења, што овде није био случај.

Из изнетих разлога, Врховни суд је одлучио као у изреци, на основу члана 414. став 1. ЗПП.

Председник већа - судија
Јелица Бојанић Керкез, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић